

Energy ...

Nieuwsbrief december 2013
Tuma Viela

Ik hoor het hem nog verontwaardigt zeggen: "*Jullie moeten de kinderen niet zo hartelijk begroeten! Dan komen er nog veel meer zakjes en het is nu al zo'n berg...!*" Haruna ten voeten uit...

Wij verwelkomen de kinderen die hun zakjes komen brengen altijd uitbundig met '*Amarabaa*' wat *welkom* betekent maar Haruna zag ze liever gaan dan komen in drukke tijden. Tegenwoordig is dat anders. Sinds Tamale massaal aan de Energy-drink lijkt te zijn ziet een dag in de werkplaats er voor hem heel anders uit. Was hij eerst drukdoende met het sorteren van de ingekomen zakjes, nu is hij gepromoveerd tot *Energy-Man*. Hij knipt de energy-zakjes en is er reuze trots op! Gisteren nog zag ik hem nieuwsgierig in de tas van een zoveelste kind gluren en hoorde ik hem goedkeurend "*Good...good!*" mompelen want de inhoud zag er kleurrijk uit; Rood-Oranje-Geel betekent energy!

Het is dus een vrolijke boel met al die energy kleuren die we nu ook maar in de 'gewone' waterzakjes producten verwerken en dat heeft zijn weerslag! De schooltassen bijvoorbeeld vallen nu veel meer op en dat zet nog meer kinderen aan tot het verzamelen van het zwerfafval en daardoor hebben we het vreselijk druk! De regenjassen in de felle kleuren zijn een hit, zelfs nu we midden in het droge seizoen zitten en er de komende maanden geen drup regen zal vallen! Nu is de kerstvakantie ook nog begonnen dus kun je je voorstellen dat deze laatste maand van het jaar voor ons hard werken geblazen is!

En wat hebben we de afgelopen maanden al een werk verzet! Ik vind het heel bijzonder dat na vier jaar het nog steeds een succes is wat we doen! We zijn inmiddels erkend door de Ghana Education Service en vanaf 2014 mogen we op scholen aan de slag met ons lesproject "*Litter*". We wachten niet meer alleen tot de kinderen bij ons komen, maar Tuma Viela gaat ze via scholen nu ook zelf bezoeken! We hebben een vierweekse lesprogramma waarin we vier keer, één dag per week een bepaalde school aandoen en we het milieu centraal laten staan. Hoe ziet de woonomgeving eruit, wat kunnen we er aan doen om het minder vervuult te laten zijn, wat kun je op school organiseren, wat thuis en hoe kunnen we het leefbaar houden... Er horen liedjes bij, een gedicht, een heuse *rap*, het *boek van de week* en als feestelijke afsluiting vieren we *Environmental day* waarbij de leskist die met ons meereist van pas komt want daar zitten spelletjes in, kleurpotloden, papier en leuke, leerzame opdrachten allemaal rond het thema zwerfafval. Elke week mogen de kinderen zakjes mee naar school nemen die we persoonlijk om komen ruilen voor een mooi product uit de werkplaats. We kijken er nu al naar uit om hiermee aan de slag te gaan!

De stichting *Adwuma Ye* -waar Tuma Viela onder valt- breidt haar activiteit ook uit en gaat zich per 1 januari inzetten voor een nieuw project dat nauw verbonden zal zijn met Tuma Viela. We gaan "*Het Nieuwe Koken*" introduceren in Tamale... De hooikist in een modern jasje. Het spaart brandstof, is goed voor het milieu en geeft vrouwen meer ruimte aandacht te besteden aan andere zaken. Een vrouwenproject waar in eerste instantie vrouwen die al een aantal jaar in de werkplaats hebben gewerkt mee aan de slag gaan en er zo ruimte ontstaat voor nieuwe werknemers om in te stromen bij Tuma Viela. We gaan de "*New Cooking Bag*" zelf maken die zo veel voordelen heeft dat we hopen dat veel vrouwen deze nieuwe vorm van koken zullen omarmen al zijn we ons er heel erg van bewust dat het veranderen van traditioneel koken niet zomaar 1-2-3 zal gaan! We nemen er de tijd voor, bereiden ons terdege voor, gaan het fase voor fase aan en hebben al een sponsor gevonden die de eerste drie maanden van ontwikkeling wil financieren. Spannend en een hele uitdaging! Kijk... daar krijg ik nou energie van!